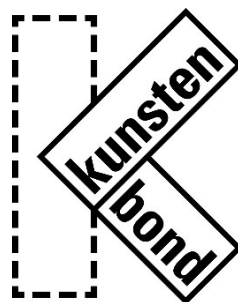

Aanbevelingen artiëstenovereenkomsten

Februari 2024

Aanbevelingen artiestenovereenkomsten¹

1. Algemeen

Dit document is geen voorschrift maar dient als overzicht van aandachtspunten² en aanbevelingen³ voor redelijke artiestencontracten tussen platenmaatschappij(en) en musici. Deze aandachtspunten en aanbevelingen zijn in gezamenlijk overleg tussen muziekvakbonden Ntb en Kunstbond en brancheorganisatie NVPI tot stand gekomen en worden door deze partijen uitgedragen en onderschreven.

In algemene zin wordt aanbevolen gebruik te maken van duidelijke taal en voldoende aandacht voor onderwerpen die vanwege mogelijke verschillen in uitleg en/of verwachtingen tot meningsverschillen zouden kunnen leiden. Dit document is opgesteld met de wens van partijen om zo transparant mogelijk als economische partners met elkaar om te gaan en contractuele afspraken te maken.

Het is daarbij belangrijk te beseffen dat er zeker in de creatieve industrie grote verscheidenheid is in producten, individuele makers en producenten. Voor een goede beoordeling van artiestenovereenkomsten is het van belang te beseffen dat daardoor veel afhangt van de omstandigheden van het individuele geval zoals de onderlinge prestaties, voorwaarden, toekomstige en/of reeds verrichte inspanningen en/of investeringen. Uitgangspunt bij een artiestenovereenkomst is het aangaan van een samenwerking tussen platenmaatschappij en artiest.

Niettemin zijn er enkele aandachtspunten en aanbevelingen in algemene zin ten aanzien van bepalingen die in veel artiestenovereenkomst voorkomen.

2. Definities

- a. Overdracht:
Overgang van betreffende rechten van het vermogen van de artiest naar het vermogen van de producent.
- b. Sliding scale:
Staffel waarbij vergoedingen (of vergoedingspercentages) variëren afhankelijk van exploitatieresultaten.
- c. Titelexclusiviteit:
Een contractuele bepaling waarbij, vanwege onder meer de verrichte investeringen, de mogelijkheid voor de artiest wordt beperkt om bepaalde titel(s) opnieuw op te (laten) nemen of daaraan medewerking te verlenen.
- d. Naburige rechten: de wettelijke rechten zoals bedoeld in artikel 2 Wet op de Naburige Rechten, ten aanzien van de betreffende opnamen. Deze betreffen onder meer de reproductie, de verkopen, het anderszins exploiteren van opnamen, alsmede de SENA vergoeding.

¹ Dit document betreft uitsluitend artiestencontracten (waarin overdracht van rechten plaatsvindt en waarin de platenmaatschappij investeerder is in de opname(n)). Dit document geldt dus niet voor licentiecontracten.

² Met aandachtspunt wordt bedoeld: onderwerp dat bij contractbespreking met name aandacht behoeft.

³ Met aanbeveling wordt bedoeld: positief advies om betreffend onderwerp zo te regelen zoals vermeld.

3. Overdracht

- AANBEVELING. Het is belangrijk om duidelijk te formuleren welke rechten er worden overgedragen. Overdracht kan omvatten:
 - o het volledige naburige recht van de artiest op de betreffende opname(n), exclusief de door de wet aan artiesten (als uitvoerend kunstenaars) toegekende collectief uitgeoefende vergoedingsrechten.
 - o rechten op toekomstige exploitatiewijzen
 - o naast overdracht, kan worden overeengekomen dat artiest afstand doet van zijn persoonlijkheidsrechten als bedoeld in artikel 5 Wet op de Naburige Rechten, voor zover wettelijk toegestaan.
- AANBEVELING. Bij een gedeeltelijke overdracht moet duidelijk worden geformuleerd welke exploitatiebevoegdheden de overdracht omvat.
- AANBEVELING: Geen overdracht van de aan artiesten toegekende collectief uitgeoefende vergoedingsrechten (waaronder de aanspraak van de artiest op de 'Sena-rechten', thuiskopievergoedingen en leenrechtvergoedingen).
- AANBEVELING. Expliciet aangeven dat een vervangende exploitatievorm onder de overdracht valt.

4. Vergoeding/royalties

Transparantie:

- AANBEVELING. Het is belangrijk dat de vergoeding duidelijk is geformuleerd, met richtlijn voor uitbetaling.
- AANBEVELING. Heldere aanduiding van verschil in vergoedingen bij verschillende exploitatievormen, vergoedingen aanduiden in categorieën, zoals online- en offline exploitatie (alsmede onderscheid tussen downloads en streaming), met bijvoorbeeld een vangnet voor 'overige exploitatievormen'.
- AANBEVELING. Duidelijke verwoording van de hoogte, grondslag en betaalmomenten van royalties.
- AANBEVELING. Omschrijving van kostensoorten en andere posten of kortingen, indien deze volgens het contract verrekend worden. Bijvoorbeeld met betrekking tot:
 - o retail korting percentages,
 - o buitenland exploitatie,
 - o bepaalde marketing investeringen
 - o Prijswijzigingen (bijv. MidPrice/Budget etc.)
 - o videobudget (indien recoupable)

Een beperking tot nader vermelde kostensoorten, en andere posten of kortingen, die verrekend kunnen worden verdient aanbeveling, voor zover mogelijk met vermelding van maxima.

Afrekenbasis

- AANBEVELING. Duidelijk aangeven wat de afrekenbasis is bij fysieke en bij digitale exploitatie, alsmede wat er onder die afrekenbasis wordt verstaan. Een rekenvoorbeeld, indien mogelijk vanaf de inkomsten aan de bron, verdient aanbeveling, met name bij buitenlandexploitatie en verschillende afrekenbases.

- AANDACHTSPUNT. De redelijkheid van betaling van royalties moet worden beoordeeld in de context van de omstandigheden van het geval, waaronder -maar niet beperkt tot- hetgeen gebruikelijk is in de branche, aard en omvang van de verleende exploitatiebevoegdheden, marktverhoudingen en de exploitatierisico's.
- AANBEVELING. Aangeven dat er een billijke vergoeding is overeengekomen ten aanzien van overgedragen rechten en dat partijen de vergoeding billijk achten.

Bestseller clause

- AANDACHTSPUNT. In uitzonderingsgevallen zou ook bij procentuele royalty sprake kunnen zijn van disproportionaliteit.
- AANDACHTSPUNT. Sliding scale is denkbaar bijvoorbeeld op basis van verkochte aantallen en/of na verrekening van vooraf afgesproken en contractueel vastgelegde investeringen.

5. Duur

- AANBEVELING. Bepalingen over de looptijd van de overeenkomst moeten duidelijk zijn af te leiden uit de tekst, waarbij in de praktijk vele omstandigheden bepalend zijn voor de uiteindelijke totale looptijd. Zoals het creatieve en/of productionele proces, optiebepalingen, afstemmen/timing/optimaliseren ten aanzien van (markt)kansen.
- AANDACHTSPUNT. Als geen bepaling over beëindiging van de overeenkomst wordt opgenomen dan geldt de wet waaruit volgt dat opzegging in principe mogelijk is met een bepaalde opzegtermijn, afhankelijk van de omstandigheden van het geval.
- AANDACHTSPUNT. De looptijd van een artiestenovereenkomst is afhankelijk van de exclusiviteit van de artiest en/of periode die optimale exploitatie mogelijk maakt (zoals promotionele inspanningen van artiest). Dat zal voor singles korter kunnen zijn dan voor albums, ingaande vanaf de release van de ingevolge betreffende overeenkomst vervaardigde opnamen.

6. Opties

- AANBEVELING. Hoe wordt omgegaan met opties en de looptijd dient duidelijk uit de tekst te zijn af te leiden. Het aantal vooraf vastgelegde opties dient beperkt te zijn.
- AANBEVELING. Er dient tijdig te worden aangegeven of gebruik wordt gemaakt van de eerstvolgende optie. Daarbij kunnen relevante factoren worden aangegeven, zoals de Return On Investment.
- AANDACHTSPUNT: Additionele opties kunnen alleen na wederzijdse toestemming aan de overeenkomst worden toegevoegd.

7. Opname- en marketingbudget en verrekenbare kosten

- AANBEVELING. Indien mogelijk aangeven wat de hoogte is van het opnamebudget.
- AANBEVELING. Overleg tussen producent en artiest over het marketingplan is gebruikelijk en wenselijk, onder meer ten aanzien van inzet van relevante promotiemiddelen.
- AANBEVELING. Voor zover betreffende kosten recoupable zijn is overleg met en instemming van de artiest vereist.

8. Release

- AANDACHTSPUNT. Voor zover mogelijk aangeven van welke omstandigheden release en tijdstip afhankelijk zijn. Van belang is de mogelijkheid om rekening te kunnen houden met bijvoorbeeld geschikte (marketing) opportunity's voor een goed releasemoment.
- AANDACHTSPUNT. Uiterlijke reasetermijn kan weken of maanden zijn en is afhankelijk van onder meer het genre, alsmede of het een geheel album dan wel enkele track(s) betreft. Het verdient aanbeveling een nadere onderbouwing aan te geven of te bespreken.
- AANDACHTSPUNT. In uitzonderingsgevallen kan mits met goede redenen omkleed (vooralsnog) niet tot release worden overgegaan.

9. Non Usus

- AANDACHTSPUNT: Wat voldoende mate van exploitatie is, hangt af van de omstandigheden van het geval waaronder de (potentiële) markt vraag en andere bepalende factoren ten aanzien van de exploitatieomvang waarover de producent nader kan informeren.
- AANBEVELING: Met inachtneming van het vorige punt is het digitaal online plaatsen van nieuwe opnamen zonder enige verdere marketing of promotionele ondersteuning te hebben gedaan op zich geen voldoende mate van exploitatie. Voorgaande zin geldt alleen voor releases die ten tijde van bedoelde onlineplaatsing niet ouder zijn dan zes maanden en uitsluitend ingeval hierboven omschreven ondersteuning contractueel is overeengekomen, derhalve ziet deze aanbeveling bijvoorbeeld niet op distributiedeals.
- AANDACHTSPUNT. Voor een goede werking van deze aanbeveling is het gewenst dat de vragen of er voldoende mate van exploitatie is en, als de exploitatie onvoldoende wordt gevonden, wat hiervan de gevolgen zijn, onverminderd en met inachtneming van art. 25e Auteurswet kunnen worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht. Om die reden wordt ernaar gestreefd dat de producent aangesloten is bij de geschillencommissie, al dan niet als uitvloeisel van een collectieve aansluiting van diens brancheorganisatie.
- AANBEVELING: Een klacht wordt zo spoedig mogelijk kenbaar gemaakt aan de producent, en bij voorkeur niet later dan drie maanden na het -beweerdelijke- uitblijven van de in de tweede aanbeveling bedoelde contractueel overeengekomen marketing of promotionele ondersteuning.
- AANBEVELING. Bij voldoende mate van onderbouwing en redelijke afweging van alle relevante factoren en onverminderd en met inachtneming van art. 25e Auteurswet, treden artiest en producent in overleg over de voorwaarden van hun toekomstige samenwerking. Dit zou de gehele of gedeeltelijke ontbinding van de overeenkomst kunnen omvatten, en indien artiest en producent van mening zijn dat daarvan sprake is, met inbegrip van de producentenrechten. Komen artiest en producent niet binnen zes maanden tot overeenstemming, dan leggen zij deze vragen ter beslissing voor aan de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht. Ten aanzien van de voorwaarden van gehele of gedeeltelijke ontbinding zullen onder meer de reeds gedane investeringen en de mate waarin deze zijn terugverdiend van belang zijn.

- AANDACHTSPUNT: NVPI sluit zich als brancheorganisatie aan bij de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht, waarbij het aan de individuele leden van NVPI is om -na bemiddeling- te besluiten , via opt-in voor een specifiek geschil in te stemmen met behandeling door de Geschillencommissie om een uitspraak te doen.

10. Titelexclusiviteit

- AANDACHTSPUNT. Afgesproken titelexclusiviteit is in beginsel te begrijpen vanuit de noodzaak investeringen van een platenmaatschappij te beschermen. Aanbevolen wordt de titelexclusiviteit te koppelen aan een redelijke termijn

11. Mastereigendom

- AANDACHTSPUNT. Uitgangspunt is dat het mastereigendom (het naburige producentenrecht op de master), indien de platenmaatschappij enig investeerder is, bij de platenmaatschappij berust, ook nadat deze is terugverdiend.

12. Mediation/geschillen

- AANDACHTSPUNT. Aangeven indien de platenmaatschappij is aangesloten bij de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht.

13. Uitgave- management en/of boekingsovereenkomst

- AANBEVELING. De combinatie van artiestenovereenkomst met uitgave-, management- en/of boekingsovereenkomst(en) is mogelijk, maar dient duidelijk te zijn af te leiden in de tekst.
- AANBEVELING. Met het oog op duidelijkheid dient een uitgavecontract of management/boekingsovereenkomst als separate overeenkomst(en) te zijn opgesteld en separaat op redelijkheid en duidelijkheid toetsbaar.⁴ De voorwaarden/consequenties van de betreffende uitgave-, management- en/of boekingsovereenkomst(en) moeten voldoende bekend zijn.

14. Diversen

- AANDACHTSPUNT. Ten aanzien van de opnamen zullen beide contractpartijen in goed overleg in principe tevreden moeten zijn met de betreffende te gebruiken eindversie, echter is de wens van producent in voorkomend geval doorslaggevend.
- AANBEVELING. Voor zover mogelijk het beperken van het aantal verwijzingen naar andere artikelen en/of bepalingen om daarmee de leesbaarheid van de overeenkomst te bevorderen.
- AANBEVELING. Indien artiest samples en/of beschermde werken/materiaal aanlevert, dient de auteurs- en nabuurrechtelijke aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid van artiest beperkt te zijn tot zijn of haar eigen inbreng alsmede hetgeen door hem of haar is aangeleverd.

⁴ Uiteraard en niettemin mede te beoordelen in de context van de omstandigheden van het geval, waaronder alle voorwaarden en prestaties zoals overeengekomen tussen partijen.

15. Overeenkomsten zonder specifieke bepalingen voor online terbeschikkingstelling

Algemeen

Het is van belang te beseffen dat er zeker in de creatieve industrie grote verscheidenheid is in producten, individuele makers en producenten. Voor een goede beoordeling van een artiestenovereenkomst is het van belang te beseffen dat daardoor veel afhangt van de omstandigheden van het geval, weerspiegeld in individuele onderhandelingen tussen de overdragende en ontvangende partij ("willing seller / willing buyer") binnen een level playing field, zoals de onderlinge prestaties, voorwaarden, toekomstige en/of reeds verrichte inspanningen en/of investeringen en/of "market value" van de artiest. Niettemin zijn er enkele aandachtspunten en aanbevelingen in algemene zin ten aanzien van de artiestenovereenkomst. Deze zijn in het belang van beide partijen. Daarbij is tevens gekeken naar overeenstemming met recente Nederlandse wetgeving op het gebied van auteurscontractenrecht.

2. Benadering oude overeenkomsten

a. Het doel van de bepalingen van dit artikel is het faciliteren van de samenwerking tussen artiest en platenmaatschappij ten aanzien van exploitatie, door aanbevelingen en aandachtspunten ten aanzien van formulering (of gebrek daaraan) in schriftelijke overeenkomsten tussen artiesten en platenmaatschappijen van bepalingen over rechtenoverdracht voor online terbeschikkingstelling van muziekopnamen (zoals bedoeld in art. 2 lid 1 sub d WNR). Belangrijk doel van deze aanbevelingen en aandachtspunten is het voorkomen van geschillen over overdracht van rechten en/of deze correct op te lossen. Des te meer omdat ontbreken van rechtenoverdracht de waarde van de overeenkomst negatief beïnvloedt.

b. Het uitgangspunt is dat de platenmaatschappij de door de artiest gemandateerde exploiterende partij is, binnen het partnerschap tussen partijen, en daardoor over alle exploitatierechten zou moeten beschikken die zijn vereist om het voordeel van het wederzijds partnerschap te behalen. Het is daarbij essentieel dat de exploitant eveneens beschikt over het terbeschikkingstellingsrecht voor digitale exploitatie.

c. De benadering in dit artikel bestaat uit twee opeenvolgende elementen:

- I. de tekst van de overeenkomst,
- II. interpretatie van de tekst van de overeenkomst.

De hier geformuleerde aanbevelingen betreffen niet de vergoeding zelf. Zie daarover punt 5.

3. I: Tekst van de overeenkomst

a. AANDACHTSPUNT: Het uitgangspunt is de tekst en het doel van de overeenkomst, en of de partijen hebben bedoeld dat ook rechten voor online terbeschikkingstelling worden beheerst door de overeenkomst.

b. AANDACHTSPUNT: Indien het online terbeschikkingstellingsrecht als zodanig is vermeld, is het helder en is de aanbeveling dat de overeenkomst de leidraad is.

c. AANBEVELING: Indien online terbeschikkingstelling niet expliciet is vermeld, is de aanbeveling dat partijen nagaan of zij bedoeld kunnen hebben het te laten vallen onder een bredere of andere formulering in de overeenkomst. Voorbeelden van formuleringen die de bedoeling van partijen zouden kunnen aangeven ook de online terbeschikkingstelling te omvatten, zouden kunnen zijn "*(...) het recht de opgenomen uitvoeringen op enigerlei wijze op de markt te brengen*", of "*(...) en vervangende exploitatiewijzen*", of "*(...) en alle bestaande en/of toekomstige (nog onbekende) exploitatiewijzen*".

4. II: Interpretatie van de overeenkomst

a. AANDACHTSPUNT: Indien de tekst en het doel van de overeenkomst zoals hierboven bedoeld niet leiden tot de gewenste duidelijkheid bij beide partijen, is het relevant of de overeenkomst in z'n geheel zo kan worden beoordeeld dat deze online terbeschikkingstelling omvat. Het hangt af van een beoordeling van de specifieke omstandigheden van het individuele geval of online terbeschikkingstelling aldus onderdeel uitmaakt van de overeenkomst als geheel.

b. AANDACHTSPUNT: Specifieke omstandigheden kunnen zijn: het doel en reikwijdte van de overeenkomst, haar overige bepalingen en voorwaarden, de wederzijdse samenwerking en gedrag van partijen, correspondentie en contacten, betalingen (bijv. het accepteren door artiest van reguliere betalingen van de platenmaatschappij voor online terbeschikkingstelling), toekomstige en/of bestaande inspanningen en/of investeringen, industriepraktijk, projecten en/of andere omstandigheden die inzicht kunnen geven in hetgeen redelijkerwijs kan worden gezien als overeengekomen tussen partijen ten aanzien van het partnership.

c. AANBEVELING: Indien er tussen partijen twijfel bestaat, verdient het aanbeveling in het belang van beide partijen de overeenkomst aan te passen en overdracht van het terbeschikkingstellingsrecht expliciet op te nemen.

Dit document bevat geen aanbeveling met betrekking tot de hoogte van de vergoeding voor (overdracht van) het terbeschikkingstellingsrecht. Wel stelt de wet dat de vergoeding voor het verlenen van de exploitatiebevoegdheid billijk dient te zijn. Daarbij zou voor het verstrekken van het terbeschikkingstellingsrecht aandacht moeten worden gegeven aan wat in de desbetreffende markt gebruikelijk is.